

Україна
Донецький окружний адміністративний суд
У Х В А Л А
про закриття провадження у справі

01 червня 2022 року

Справа №200/671/22

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Шувалової Т.О., розглянувши у письмовому провадженні у порядку загального позовного провадження адміністративну справу за позовом Головного управління Державної податкової служби у Донецькій області до Товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «НІКА» про стягнення з платника податків податкового боргу,

ВСТАНОВИВ:

Головне управління державної податкової служби у Донецькій області (далі – ГУ ДПС у Донецькій області) звернулось до Донецького окружного адміністративного суду з позовом до Товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «НІКА» про стягнення з платника податків податкового боргу у розмірі 1 066 774,06 грн.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 14 січня 2022 року позовну заяву прийнято до розгляду, вирішено розглядати справу за правилами загального позовного провадження, призначено підготовче засідання на 02 лютого 2022 року.

02 лютого 2022 року у підготовчому засіданні оголошено перерву до 15 лютого 2022 року.

15 лютого 2022 року відкладено підготовче засідання на 01 березня 2022 року, у зв'язку з перебуванням головуючого судді у відпустці.

17 лютого 2022 року на адресу суду від представника позивача надійшло клопотання про закриття провадження по справі та повернення судового збору, яке обґрунтоване тим, що Господарським судом Донецької області ухвалою від 12 січня 2022 року відкрито провадження по справі № 905/2462/21 про банкрутство Товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «НІКА».

Законом України від 24.02.2022 №2102-ІХ “Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні» з 24 лютого 2022 року в Україні введено воєнний стан.

У зв'язку з бойовими діями в Донецькій області та з метою недопущення випадків загрози життю, здоров'ю та безпеці учасників справи, судові засідання по справі, призначене на 01 березня 2022 року, не відбулось.

Станом на теперішній час військовий стан в Україні триває (Закон України від 22.05.2022 № 2263-ІХ “Про затвердження Указу Президента України “Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 17 травня 2022 року №341/2022).

Державна податкова служба України (далі – ДПС України) листом від 03 травня 2022 року №2874/5/99-00-05-02-01-05 повідомила Донецький окружний адміністративний суд, що з метою збереження життя та здоров'я працівників ДПС України та її територіальних органів наказом ДПС від 24 лютого 2022 року № 243-о «Про встановлення простою у роботі ДПС

України та її територіальних органів» було запроваджено простій у роботі ДПС та її територіальних органів, зокрема, у ГУ ДПС у Донецькій області.

Відсутність доступу до приміщень та документів контролюючих органів, а також обмежений доступ до Електронних кабінетів підсистеми «Електронний суд» унеможливають належне дотримання вимог Кодексу адміністративного судочинства України та повноцінної реалізації процесуальних прав та повноважень при здійсненні представництва органів ДПС у судах.

Крім того, зазначають, що з метою забезпечення належного захисту інтересів держави в судових спорах з контролюючими органами, зважаючи на вимоги самопредставництва в адміністративному процесі та неможливості (обмеженої можливості) належної організації роботи працівників підрозділів супроводження судових справ (належних представників органів ДПС в судових процесах) із гарантуванням безпечних умов праці в період воєнного стану, Державна податкова служба України звертається із проханням розглянути можливість в судових справах, сторонами в яких виступають Головні управління ДПС у Донецькій, Запорізькій, Луганській, Миколаївській, Сумській, Харківській, Чернігівській, Херсонській областях, Північне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків, слідувати рекомендаціям Ради суддів України, а саме - відкладати розгляд судових справ та продовжувати процесуальні строки до закінчення воєнного стану навіть за умови відсутності відповідних заяв/клопотань.

Згідно з рекомендаціями Ради суддів України від 02.03.2022 в умовах воєнного стану режим роботи кожного суду визначається окремо. Рекомендовано судам за можливості відкладати розгляд справ (за винятком невідкладних судових розглядів) та знімати їх з розгляду, зважати на те, що велика кількість учасників судових процесів не завжди мають змогу подати заяву про відкладення розгляду справи через залучення до функціонування критичної інфраструктури, вступ до лав Збройних сил України, територіальної оборони, добровольчих воєнних формувань та інших форм протидії збройної агресії проти України, або не можуть прибути в суд у зв'язку з небезпекою для життя.

Відповідно до наказу голови Донецького окружного адміністративного суду від 26 лютого 2022 №14/І-г «Про запровадження особливого режиму роботи Донецького окружного адміністративного суду у вигляді дистанційної роботи» запроваджено особливий режим роботи для суддів Донецького окружного адміністративного суду у вигляді дистанційної роботи з 26 лютого 2022 до закінчення воєнного стану, і до дня відновлення роботи суду у звичайному режимі.

Ураховуючи активні бойові дії на території Донецької області та з метою недопущення випадків загрози життю, здоров'ю і безпеці учасників справи, режим роботи суду встановлений наступним чином:

- прийом вхідної кореспонденції та процесуальних документів здійснюється судом в підсистемі «Електронний суд» або через офіційну електронну адресу суду;

- розгляд справ у судових засіданнях за участю сторін не здійснюється до усунення обставин, які в умовах воєнної агресії проти України зумовлюють загрозу життю, здоров'ю та безпеці відвідувачів, суддів та працівників апарату суду. Про дати проведення слухань у відкритих судових засіданнях учасники справи повідомлятимуться додатково;

- у визначених законом порядку справи розглядаються за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи (у письмовому провадженні).

Враховуючи наведене суд розглядає клопотання позивача про закриття провадження по справі та повернення судового збору у письмовому провадженні.

Дослідивши вказане клопотання та матеріали справи, суд зазначає наступне.

ГУ ДПС у Донецькій області, з метою погашення податкового боргу, відповідно до статті 59 ПК України надіслано на адресу відповідача податкову вимогу форми «Ю» від 09.08.2021 року № 0030467-1302-0581, яку відповідно до поштового повідомлення вручено представнику відповідача 07.09.2021 року.

Ухвалою Господарського суду Донецької області від 12.01.2022 року у справі № 905/2462/21 відкрито провадження про банкрутство Товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «НІКА» та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів, введено процедуру розпорядження майном боржника строком на 170 календарних днів, розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Карпенка Андрія Анатолійовича.

На цей час провадження у справі про банкрутство Товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «НІКА» не завершено.

Згідно з частиною першою статті 5 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом: визнання протиправним та нечинним нормативно-правового акта чи окремих його положень; визнання протиправним та скасування індивідуального акта чи окремих його положень; визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та зобов'язання утриматися від вчинення певних дій; визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії; встановлення наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень; прийняття судом одного з рішень, зазначених у пунктах 1-4 цієї частини, та стягнення з відповідача - суб'єкта владних повноважень коштів на відшкодування шкоди, заподіяної його протиправними рішеннями, дією або бездіяльністю.

Положеннями статей 2, 4 та 19 КАС України визначено завдання та основні засади адміністративного судочинства, зміст публічно-правового спору та справи, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів.

До компетенції адміністративних судів належать спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень, предметом яких є перевірка законності рішень, дій чи бездіяльності такого суб'єкта, прийнятих або вчинених ним при здійсненні владних управлінських функцій, крім спорів, для яких законом установлений інший порядок судового вирішення (пункт 1 частини першої статті 19 КАС України).

Визначальною ознакою справи адміністративної юрисдикції є суть (зміст, характер) спору. Публічно-правовий спір, на який поширюється юрисдикція адміністративних судів, є спором між учасниками публічно-правових відносин і стосується саме цих відносин.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства врегульовано Податковим кодексом України.

В свою чергу, предметна та суб'єкта юрисдикція господарських судів, тобто сукупність повноважень господарських судів щодо розгляду справ, віднесених до їх компетенції, визначена статтею 20 Господарського процесуального України (далі - ГПК України). Так, згідно з частиною першою цієї статті господарські суди розглядають справи у спорах, що виникають у зв'язку зі здійсненням господарської діяльності (крім справ, передбачених частиною другою цієї статті), та інші справи у визначених законом випадках.

Отже, ознаками спору, на який поширюється юрисдикція господарського суду, є наявність між сторонами господарських відносин, врегульованих Цивільним та Господарським кодексами України, іншими актами господарського і цивільного законодавства, і спору про право, що виникає з відповідних відносин, наявність у законі норми, що прямо передбачала б вирішення спору господарським судом, відсутність у законі норми, що прямо передбачала б вирішення такого спору судом іншої юрисдикції. Така правова позиція викладена в постанові Великої Палати Верховного Суду від 13.02.2019 у справі № 910/8729/18.

Відповідно до статті 4 ГПК України право на звернення до господарського суду в установленому цим Кодексом порядку гарантується. Ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи у господарському суді, до юрисдикції якого вона віднесена законом. Юридичні особи та фізичні особи - підприємці, фізичні особи, які не є підприємцями, державні органи, органи місцевого самоврядування мають право на звернення до господарського суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав та законних інтересів у справах, віднесених законом до юрисдикції господарського суду, а також для вжиття передбачених законом заходів, спрямованих на запобігання правопорушенням.

У пункті 8 частини першої статті 20 ГПК України закріплена спеціальна юридична норма, відповідно до якої до справ, що належать до юрисдикції господарських судів, входять справи про банкрутство та справи у спорах з майновими вимогами до боржника, стосовно якого відкрито провадження у справі про банкрутство, зокрема, справи у спорах про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником; стягнення заробітної плати; поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника, за винятком спорів про визначення та сплату (стягнення) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до Податкового кодексу України, а також спорів про визнання недійсними правочинів за позовом контролюючого органу на виконання його повноважень, визначених Податковим кодексом України.

Кодекс України з процедур банкрутства (далі - КУзПБ), прийнятий відповідно до Закону України від 18.10.2018 року № 2597-VIII та введений в дію з 21.10.2019 року встановлює умови та порядок відновлення платоспроможності боржника - юридичної особи або визнання його банкрутом з метою задоволення вимог кредиторів, а також відновлення платоспроможності фізичної особи, передбачаючи ряд процесуальних норм, які регулюють порядок здійснення судочинства у цих процедурах (відкриття провадження у справі про банкрутство, види судових рішень у банкрутстві та порядок їх оскарження тощо). Отже, КУзПБ у порівнянні з попереднім процесуальним законом розширив свою дію щодо суб'єктів, які підпадають під його регулювання (неплатоспроможних фізичних осіб), що зумовило розгляд у господарському суді спорів про неплатоспроможність фізичних осіб, незалежно від того, чи займаються вони підприємницькою діяльністю.

Особливістю провадження у справі про банкрутство є те, що врегулювання правовідносин неплатоспроможності боржника вимагає поєднання в одній процедурі як цивільних, так і адміністративних правовідносин щодо його майна (майнових прав) з метою як найповнішого задоволення у ній вимог кредиторів - приватних осіб та контролюючих органів з грошовими вимогами до боржника у черговості, визначеній КУзПБ.

Зокрема, з моменту відкриття провадження у справі про банкрутство настає строк виконання всіх зобов'язань боржника, що має наслідком обов'язок усіх конкурсних (забезпечених) кредиторів пред'явити вимоги до боржника, а їх задоволення може здійснюватися лише у порядку, передбаченому КУзПБ, та в межах провадження у справі; пред'явлення поточними кредиторами вимог до боржника та їх задоволення можуть здійснюватися лише у порядку, передбаченому цим Кодексом; провадження у справі про банкрутство юридичної особи не підлягає зупиненню (частини чотирнадцята, сімнадцята статті 39 КУзПБ); активи боржника, що перебувають у податковій заставі, можуть бути звільнені господарським судом з податкової застави, про що виноситься ухвала у судовому засіданні за участю контролюючого органу, уповноваженого відповідно до ПК України здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у межах своїх повноважень (частина десята статті 41 КУзПБ).

Застосувавши принцип концентрації у справі про банкрутство ряду майнових та немайнових спорів, КУзПБ розширив підсудність господарському суду спорів, які виникають у відносинах неплатоспроможності боржника та які раніше розглядалися судами

інших юрисдикцій.

Відповідно до частини другої статті 7 КУзПБ господарський суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, в межах цієї справи вирішує всі майнові спори, стороною в яких є боржник; спори з позовними вимогами до боржника та щодо його майна; спори про визнання недійсними результатів аукціону; спори про визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником; спори про повернення (витребування) майна боржника або відшкодування його вартості відповідно; спори про стягнення заробітної плати; спори про поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника; спори щодо інших вимог до боржника. Склад учасників розгляду спору визначається відповідно до ГПК України. Господарський суд розглядає спори, стороною в яких є боржник, за правилами, визначеними ГПК України. За результатами розгляду спору суд ухвалює рішення.

Отже, статтею 7 КУзПБ як процесуальним законом змінено юрисдикцію розгляду ряду спорів, а саме віднесено до господарської юрисдикції справи щодо спорів, які стосуються майна боржника (юридичної чи фізичної особи), зокрема й тих, які виникають з кредиторами - контролюючими органами щодо сплати податків та зборів.

Слід зазначити, що Податковий кодекс України не регулює питання погашення податкових зобов'язань або стягнення податкового боргу з осіб, на яких поширюються судові процедури, визначені КУзПБ, з банків, на які поширюються норми Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», проведення комплексних перевірок з метою виявлення фінансових рахунків та погашення зобов'язань зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (крім особливостей функціонування єдиного рахунку, подання звітності щодо суми нарахованого єдиного внеску), зборів на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій (пункт 1.3 статті 1 Податкового кодексу України).

Отже, з прийняттям КУзПБ законодавець змінив правила визначення юрисдикції таких спорів, сконцентрувавши розгляд усіх майнових та ряду немайнових вимог в межах однієї судової процедури банкрутства в судах господарської юрисдикції, задля повного та комплексного вирішення усіх правових проблем неплатоспроможної особи (як фізичної, так і юридичної), яка може бути визнана банкрутом (ліквідована) за наслідком такої процедури, що матиме наслідком закриття (припинення) провадження з розгляду спорів у всіх інших юрисдикційних органах з вимогами до неї.

Спир за позовом стягувача про стягнення податкового боргу є майновим за своєю правовою природою, оскільки за наслідком його розгляду у стягувача може виникнути право на стягнення з боржника певної грошової суми (майнове право), яка в розумінні статті 190 ЦК України є майном боржника.

Аналогічного правового висновку дійшла Велика Палата Верховного Суду в постанові від 20.05.2020 у справі № 1340/3510/18 (пункти 77, 81), Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду в постанові від 05.07.2019 у справі № 826/17147/18 (пункти 17, 18).

КУзПБ та ГПК України є нормативними актами рівної юридичної сили - процесуальними законами, які мають визначену законодавцем сферу правового регулювання.

Отже, у випадку колізії норм між статтею 7 КУзПБ та статтею 20 ГПК України повинні застосовуватися ті процесуальні норми, які прийняті пізніше.

Відтак у правовідносинах щодо визначення розміру податкових зобов'язань боржника у справі про банкрутство шляхом оскарження рішення податкового органу з 21.10.2019 року підлягають застосуванню положення статті 7 КУзПБ, які визначають юрисдикцію розгляду таких спорів у межах провадження у справі про банкрутство у господарському судочинстві.

Отже, вимоги до боржника, щодо якого порушено справу про банкрутство, про стягнення боргу, як майновий спір боржника, підлягає розгляду в межах провадження у справі про банкрутство з визначенням юрисдикції розгляду такого спору господарському суду.

Велика Палата Верховного Суду, визначаючи юрисдикцію спорів з майновими

вимогами боржника та до боржника, щодо якого здійснюється процедура банкрутства, неодноразово зазначала про необхідність розгляду спорів між боржником та іншими суб'єктами (як органами, наділеними владними повноваженнями, так і суб'єктами приватно-правових відносин) щодо майна боржника в межах процедури банкрутства. Такі висновки викладено у постановах Великої Палати Верховного Суду від 15.12.2020 у справі № 904/1693/19, від 15.01.2020 у справі № 607/6254/15-ц, від 18.02.2020 у справі № 918/335/17, від 15.05.2019 у справі № 289/2217/17, від 12.06.2019 у справі № 289/233/18, від 19.06.2019 у справі № 289/718/18, від 19.06.2019 у справі № 289/718/18, від 19.06.2019 у справі № 289/2210/17, а також у постановах Верховного Суду від 30.01.2020 у справі № 921/557/15-г/10, від 06.02.2020 у справі № 910/1116/18, від 12.01.2021 у справі № 334/5073/19.

Велика Палата Верховного Суду звертала увагу, що визначення юрисдикційності усіх майнових спорів господарському суду, який порушив справу про банкрутство, має на меті як усунення правової невизначеності, так і захист прав кредитора, який може, за умови своєчасного звернення у справу про банкрутство, реалізувати свої права та отримати задоволення своїх вимог.

Відповідно до абзацу третього частини восьмої статті 45 КУзПБ до визнання боржника банкрутом спори боржника з кредиторами, які мають поточні вимоги до боржника, вирішуються у межах справи про банкрутство шляхом їх розгляду у позовному провадженні господарським судом.

Отже, з прийняттям КУзПБ законодавець відніс до юрисдикції господарського суду у справі про банкрутство як розгляд спорів боржника з конкурсними кредиторами, так і розгляд його спорів з поточними кредиторами (частина друга статті 7, абзац третій частини восьмої статті 45 КУзПБ), на відміну від попереднього регулювання Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та процесуальними кодексами.

З огляду на обставини здійснення щодо боржника - платника податків провадження у справі про банкрутство підвідомчість цього спору, який виник після 21.10.2019 року, слід визначати із застосуванням положень статті 7 КУзПБ як закону, що прийнятий пізніше, та якими розгляд такого спору віднесено до юрисдикції господарського суду, який здійснює провадження у справі про банкрутство відповідача.

На підставі наведеного, суд дійшов висновку, що цей спір підлягає розгляду за правилами господарського судочинства.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 238 КАС України, суд закриває провадження у справі якщо справу не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства.

За таких обставин, суд дійшов висновку, що вказаний спір не підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, а тому провадження у справі слід закрити.

Відповідно до частини другої статті 238 КАС України, про закриття провадження у справі суд постановляє ухвалу, а також суд вирішує питання про розподіл між сторонами судових витрат, повернення судового збору з бюджету.

Згідно з частиною другою статті 132 КАС України, розмір судового збору, порядок його сплати, повернення і звільнення від сплати встановлюються законом.

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 7 Закону України «Про судовий збір», сплачена сума судового збору повертається за клопотанням особи, яка його сплатила за ухвалою суду в разі закриття (припинення) провадження у справі (крім випадків, якщо провадження у справі закрито у зв'язку з відмовою позивача від позову і така відмова визнана судом), у тому числі в апеляційній та касаційній інстанціях.

Таким чином, суд дійшов висновку про повернення судового збору.

Керуючись статтями 205, 238, 239, 241-243, 248, 256, 294 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

УХВАЛИВ:

Клопотання позивача про закриття провадження та повернення судового збору – задовольнити.

Провадження в адміністративній справі за позовом Головного управління Державної податкової служби у Донецькій області (код ЄДРПОУ ВП 44070187, місцезнаходження: 87515, Донецька область, м. Маріуполь, вул. Італійська, 59) до Товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «НІКА» (код ЄДРПОУ: 30415998, місцезнаходження: Донецька область, м. Маріуполь, пр-т Миру, 62) про стягнення з платника податків податкового боргу – закрити.

Повернути Головному управлінню Державної податкової служби у Донецькій області (код ЄДРПОУ ВП 44070187, місцезнаходження: 87515, Донецька область, м. Маріуполь, вул. Італійська, 59) з Державного бюджету України судовий збір у розмірі 16 001,21 грн.

Роз'яснити позивачу право на звернення з позовом про стягнення податкового боргу з Товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «НІКА» до Господарського суду Донецької області в порядку господарського судочинства.

Повторне звернення тієї ж особи до адміністративного суду з таким самим адміністративним позовом щодо якого постановлено ухвалу про закриття провадження у справі, не допускається.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання суддею та може бути оскаржена в апеляційному порядку до Першого апеляційного адміністративного суду.

Апеляційна скарга на ухвалу суду першої інстанції подається протягом п'ятнадцяти днів з дня проголошення ухвали. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення (ухвали) суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, строк на апеляційне оскарження обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Повний текст ухвали складено та підписано 01 червня 2022 року.

Суддя

Т.О. Шувалова

Виготовлено з автоматизованої системи документообігу суду

01.06.2022
Секретар судового засідання
Ященко А.В.

*306*5267713*1*2*